

ANUL IV. -- No. 20
15 August 1928

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNĂSCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CUPRINSUL:

- Dr. N. C. Paulescu:** Desfrâul Jidanilor.
Dr. Lazar Isaicu: Până când rămânem cu granițele neapărate?
Eleua Bratu: O sărbătoare înțelegătoare în comuna Neșos (jud. Năsăud).
Gheorghe I. Popescu: Cine a sabotat stabilizarea leului sau cine unelțește în străinătate contra țării.
Axente Moldovanu: Jidanii în serviciul propagandei comuniste din ultimul timp.
Dr. S. Ardelean: Spre a curma o polemică.
I. Potra: „Oi vei . . .“
I. C. Cătuneanu: Praf în ochii Moșilor.
Informațiuni: Interne și externe.



Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 luni 200 „

Redactor responsabil : Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA BOB Nr. 7

IMPRIMERIA A. ANCA, CHIRIAȘ:
PETRU TIMARIU
CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 43

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Rubrica permanentă.

Pentru ca să se știe

Denunțăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărut pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureșenii, de pe urma căruia sătenii de baștină și-au pierdut pădurile ce le aparțineau de veacuri :

Apărătorii, cumpărați cu banii lui Iuda, poartă numele :

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

MIRCEA DJUVARA, deputat liberal și profesor la Universitatea din București.

VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe dușmanii României la bârfirea țării ?

COSTA FORU, dela „anumita presă“ și

N. GHIULEA, membru în partidul național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

Având în vedere, că Inalta Curte de Casație a adjudecat Jidanului Groedel 26.000 jugere în paguba Maramureșenilor, așa încât veneticul acaparator a ajuns proprietarul acestui latifundiu forestier, noi cerem cu stăruință, în virtutea legii agrare, ca imediat ce va fi ieșit din indiviziune Jidanul Groedel să fie expropriat la fel ca și ceilalți proprietari de păduri, pentru ca acele comune de pe valea Vișeuului, cari au dreptul după lege, să fie puse în stăpânirea pădurilor, ce le-au aparținut din moși-strămoși.

În discursul rostit la senat, în ziua de 22 Martie 1928, P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan dela Cluj, la discuția generală a legii Cultelor (vezi revista *Renașterea*, organul oficial al Eparhiei, No. 14 din 1 Aprilie 1928) a atins chestiunea mizeriei Moșilor provenită din faptul că „pădurile de mult le-a tăiat dl. Tischler cu concursul binevoitor al politicianilor patentați din Ardeal“.

Știi, onorate cititor, cine sunt „politicianii patentați“, cari au ajutat pe Jidanul Tischler să despoaie pe Moși de averea lor strămoșească ? Iată numele celor vinovați :

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

GHEORGHE LEON, deputat liberal și profesor la Universitatea din Cluj.

PETRE GROZA¹⁾, fost ministru averescan.

„INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ“

Desfrâul Jidanilor

Introducere*)

Am primit, de curând, o scrisoare — dela un Jidan — Iancu Gorneșteanu (Parcul Radorin) — care e belicos și nici mai mult nici mai puțin, mă amenință cu moartea.

*) Reproducem primele două pagini din studiul, intitulat „Desfrâul Jidanilor“ apărut în 1928, al dlui dr. N. C. Paulescu, profesor de fiziologie la facultatea de medicină din București, pentru ca cititorii noștri să afie manoperile criminale ale Jidanilor, denunțate de un savant român cu toată garanția obiectivității științifice, și să mai cunoască adâncimea urii și pornirea criminală a Jidanului înfuriat că i se descoperă mурdarele-i apucături, pasibile de codul penal,

Redacția.

Pricina acestei amenințări sângeroase e un articol, pe care l-am publicat în Noemvrie 1923, în Revista „Apărarea Națională“ sub titlul: „Jidanii și Servitoarele Creștine“ — articol care a fost reprodus de ziarul „Carpații“ din Ploești.

Deși nu prea mă sperii de amenințările jidănești, am de gând să trimit această scrisoare la Parchet — și nu de altceva, decât ca să facă cercetare asupra intențiilor canibalice ale sus-numitului Purăt.

Dar sunt aproape sigur că el — urmând preceptele Talmudului — a avut precauția, de altfel înăscută a Neamului său, să se pue la adăpost

de orice neajuns — iscăind pur și simplu un nume fals.

În broșura de față voi pune sub ochii cititorilor, mai întâi, scrisoarea Jidanului ;

apoi Articolul încriminat ;

¹⁾ Notă. În ce privește participarea fostului ministru averescan, facem următoarea rectificare : nu cu Jidanul Tischler, ci cu următorii Jidani și jidoviți, dl Petre Groza a ajutat să fie despoiați Moșii de averea lor strămoșească. Îi scoatem la lumina zilei din registrul de firme dela Tribunalul Cluj vol. II, pag. 163 și vol. XI, pag. 212, așa cum stau împreună în Consiliul de administrație al societății forestiere „Călățele“ ; iată-i : Dr. Petru Groza deputat Deva, Gh. Nedelcu București, Hermei Seril Wien, Dr. Emil Hațieganu, Dr. Vasile Papp, Herman Sensieb, Kelemen Bernat, Weisz Jozsef, Zoltan Fenyes, Otto Groedel (cel din Maramureș).

În urmă, mă voi supune Somației și voi aduce atâtea dovezi de siluire, câte vor sătura indignarea lui Iuda.

I. — SCRISOAREA JIDĂNEASCĂ

București, 18 Aprilie 1927.

Dlui Prof. Paulescu

Loco.

Din întâmplare am citit un articol pe care D-ta l-ai publicat în ziarul „Carpații” din Ploești, în care bazat numai pe fondul tău sufletesc plin de răutate și venin, afirmi că ovreli ademenesc servitoarele cu lefuri mari, cu hrană bună, ca apoi stăpânii să le siluească. Astfel de calomnii infame, venite dela un profesor universitar, în stare de ramolissement, nu pot fi lăsate nepedepsite. De aceia te somez, ca în 4 zile dela primirea acestei scrisori, să aduci dovada că evreii au maltratat când-va servitoarele creștine — în caz contrar te voi reclama la Parchetul general, pentru Calomnie ațâțătoare la crimă contra evreilor, și dacă nu îmi faci dovada, o să îți dăm o lecție ca să te duci drept la Belu.

Cu cea mai mare scârbă pentru un mîncinos titrat.

Iancu Gorneșteanu
Parcul Rădorin.

II. — ARTICOLUL INCRIMINAT

Jidani și Servitoarele Creștine

Jidani — îmbogățiți prin diferite fraude și deveniți cetățeni, prin negliobia Guvernanților — își închipuesc că au ajuns Satrapi atotputernici în România Mare.

Ei cred că au pus mâna pe o nouă Palestină și astfel au dreptul asiatic, să robească niște nenorocite fecioare — gonite de foame din casele părinților, ce-s sărăciți tot de lepra iudaică.

Ei le ademenesc să între ca servitoare, făgăduindu-le lefuri mari și — după ce le necinstesc* — le impun o muncă istovitoare de zi și de noapte. Iar când bietekele victime își dau seama de viesparul în care au încăput și vor să își reia drumul pribegiei — balabustele intervin, le opresc actele și bagajele, le refuză plata timpului cât au trudit și le amenință cu poliția sau cu parchetul, dacă ar încerca să fugă.

Cu chipul acesta, sârmanele sunt ferecate în obezi și fîntuite la butuc fără voia lor.

Iată ce însemnează sclavia jidănească — plaga infernală ce se

răsfață ziua namiaza mare în țara românească.

Sute și mii de asemenea roabe își plâng soarta amară, în ergastulele** tiraniei semite.

Dar Jidani merg și mai departe. Ei știu că în vechime, stăpânul dispunea de viața servului.

Prin urmare, când vre-o fiică de țaran, căzută în ghiarele lor, e împinsă la dispreț și îndrăznește să se plângă, ei o bat... până oucid.

Astfel, însuși ziarul jidănesc „Dimineața” (din 14. X. 923), publică următoarea telegramă:

Odobești. — Eri a fost găsită în stare muribundă, femeia Maria Lungu, de fel din Ardeal, servitoare la comerciantul Avram Fiterman, din strada Morilor.

***) Ergastulele erau, în vechime, temnițe pentru robi.

Transportată la spital, ea a încetat din viață.

Din cercetările făcute reese că servitoarea a fost grav bătută de stăpânul ei.

Comerciantul Fiterman a dispărut din localitate.

S'a dispus facerea autopsiei.

Poliția cercetează.

Ca o asemenea cruzime — ce revoltă sufletul oricărui Român — să poată fi curmată dela rădăcină, trebuie neapărat ca — în lipsa unei sancțiuni penale exemplare — Preoții din sate să cheme în Biserici pe toți enoriașii lor — expunându-le acest nebănuit pericol național — să îi pue să jure pe sfânta Cruce că în veci fetele lor nu se vor mai băga slugi la Jidani.

Dr. N. C. PAULESCU

Până când rămânăm cu granițele neapărate?

România pe lângă granițe naturale ușor de apărat, mai are granițe deschise chiar dușmanilor, cari revendică o parte din teritoriul nostru național sau ne revendică în întregime. Administrația de-alungul acestor granițe este condusă de elemente minoritare, cari pactează cu dușmanii și cari înlesnesc traficul de spioni și agenți de disordine pe teritoriul nostru.

Este clasică persecuția elementului românesc pe toată întinderea frontierei de vest, de notarii jidani rămași depe vremuri ungurești sau plasați de inconștiența politicii vicioase de partid. Aceste granițe deschise trebuiau întărite în decursul celor zece ani dela înfăptuirea integrității teritoriului național. Ce s'a neglijat în decursul unui deceniu s'ar putea repara azi, atât pentru siguranța patriei, în acelaș timp făcând un act de o înaltă justiție națională.

În 1919 ca medic de regiment am fost pe Nistru cu Regimentul 21 Inf., unde ocupam la nord de Tighina un front de 70 Km. Dată fiind lungimea frontului făceam dese vizite micilor puncte sanitare, pe cari le instalasem pe valea Nistrului. Adesea mergem împreună cu comandantul Regimentului Col. Iorgulescu un excelent ofițer superior. Totdeauna îmi dădeam părerea, că ar fi bine să întărim porțiunea noastră de graniță în așa fel, ca să nu poată pătrunde nicio armată bolșevică oricât de puternică ar fi ea. S'a

făcut ce s'a putut pe acel sector, nu știu dacă pe acolo se poate trece, dar știu cu toții, că prin alte puncte s'a trecut foarte comod. Mai ales nuhoiul jidovesc, care a invadat din Rusia sovietică, în mod mai mult sau mai puțin clandestin, cele trei provincii ale lui Ștefan cel Mare.

Francezii după dezastrul dela 1870 și-au întărit frontiera dinspre Alsacia în așa fel, încât cu toată tehnica modernă nu a fost trecută de armatele formidabile germane, și dacă Germanii respectau tratatele războinice franco-germane s'ar fi limitat la această graniță. Din inițiativa Marelui Stat Major și noi ne puteam întări în așa fel granițele vulnerabile.

O frontieră unde nu avem niciun punct natural întărit este frontiera de vest, o frontieră, care ne-o dispută un dușman secular al neamului românesc, care se pregătește la el acasă cu febrilitate și la noi trimite spioni și agenți de disordine, ca la momentul potrivit să treacă peste aceea ce numim noi graniță.

În 1917 pe teritoriul Rusiei țariste se formau batalioane de Ardeleni, recrutate din prizonierii făcuți de Ruși. Au venit în ajutorul armatei române, circa 50.000 de oameni înrolați de bună voie, să-și dea și ei obolul pentru înfăptuirea idealului milenar. Sosirea primului batalion la Iași a dat prilej la deslănțuirea unor momente de înălțare sufletească, nepetrecute în altă parte în formidabilul războiu mondial. Pri-

*) Vezi: Paulescu. — Spitalul, Coranul, Talmudul, etc. p. 152.

mirea s'a făcut în Piața Unirii, unde după discursuri s'guduitoare, s'a jucat o horă a unirii cum nu s'a mai văzut. Regele Ferdinand și Regina Maria jucau hora cu soldați ardeleni de mână. Tot la fel I. C. Brătianu, Tache Ionescu, Mitropolitul Primat, Nicolae Iorga și alții. După înălțătoarele momente s'a dat un banchet la Copou, unde Regele Ferdinand într'un discurs, preconizând reforma agrară, a promis fi-cărui voluntar sau urmașilor săi un lot de 25 jugere de pământ...

S'a făcut unirea. După ea promisiunea bunului Rege. Dar la punerea în practică a acestei legi, chiar voluntarii au fost neglijenți de inconștientele și veroasele organe de stat. În unele locuri, unde în comisie erau minoritari, voluntarii au fost și bătuți, când au amintit de promisiunea Regelui. La nevoie putem veni cu precizii. Încă nu e târziu, se mai poate repara trecutul față de acești bravi ostași, cari de bună voie s'au oferit atunci, când nu mai era mare speranță într'o victorie cel puțin parțială. Să se îplinească promisiunea marelui Rege defunct și atunci vom întări și frontiera deschisă spre Ungaria. Bravii voluntari să fie așezați în sate noi alcătuite de-alungul granițelor, sate zidite după cea mai modernă concepție, cu un anumit număr de locuitori, care să corespundă unei anumite unități militare cu ofițerii și gradații ei, cari să aibă sub administrarea lor ferme de model. Bine înțeles ofițerii să fie recrutați din ofițerii voluntari. În fiecare sat școală bineînțestrată și la mai multe sate școală medie corespunzătoare.

În timpul regimului habsburgic, la frontierele mai accesibile invaziunilor, s'au înființat regimente de grăniceri, cari aveau armamentul complet. Gradele militare recrutate dintre ei, așa că adeseori în satele grănicerești găsim țărani deștepți, cari se recomandă ca foști căpitani. Ba aceste regimente de plugari, au dat distinși generali români armateilor împărăției habsburgice, cum ar fi de exemplu, baronul Urs de Mărgineni, să amintim dintre cei trecuți la cele eterne.

În epoca regilor unguri din dinastia lui Arpad, deoarece regii unguri nu vedeau cu ochi buni nobilimea română și elementul românesc din Ardeal aparținător de formă coroanei ungare, că frontiera de răsarit să fie mai sigură și în același timp elementul românesc să fie supravegheat, au invitat pe Sași să se stabilească în punctele principale de frontieră din Ardeal, unde aceștia

din urmă au zidit citadele puternice, cari au rezistat multor invaziuni.

În vechiul imperiu roman, după cucerirea unei provincii, elementele rășboinice din cuprinsul imperiului erau presărate pe întreaga frontieră, unde li se dădea și pământ pentru existența lor și a descendenților lor. Aceștia atât pentru asigurarea integrității imperiului, dar mai ales pentru asigurarea avutului lor au săpat marile *valuri*, cari le găsim la granița dinspre Germania legând strategic marile fluvii, cât și Valul lui Traian, care strătae Basarabia și trece până la Odessa în Rusia sovietică. Aceste întărituri, ca un fel de tranșee, au apărut perfect frontierele imperiului, până când coiful roman era la datorie pe aceste *valuri*.

În total avem mai mult de 50.000 de voluntari, cari au luptat pe frontul român și pe fronturile armatelor aliate. Afară de aceea se consideră ca aparținând corpului voluntarilor și Românii din gărzile naționale, cari în 1918 la prima ocazie au pus mâna pe armă, au asigurat instalarea Consiliului Dirigent și înaintarea armatelor române. Cu totul am avea un număr de 150—200 mii de foști luptători, cari aparțin acestui corp. Toți aceștia trebuiau așezați pe granița de vest, în sate bine organizate, bineînțeles promisiunea regală împlinită; cu concursul tehnic al armatei, acești voluntari ar fi durat o graniță peste care nu ar putea trece nici cea mai puternică armată; cu drag ar fi eternizat granița țării și cu mai mult drag și-ar fi pus la adăpost avutul lor. Nici azi nu e târziu, și după modelul schițat mai sus s'ar putea întări toate granițele mai accesibile ale României-Mari. Pe granița de vest puși de sentinelă foști voluntari ardeleni, pe granița Bucovinei aceiași din Bucovina, pe apele Nistrului bravi soldați din armata română împroprietăriți pe acele locuri.

Dacă am fi început această întărire a granițelor acum zece ani, nu am avea puhoiul de jidovime trecut din Rusia sovietică și cel alungat de reacțiunea ungurească, tatuat cu toate boalele trupești și morale incurabile, cari ne amenință continuitatea ființei noastre biologice și de stat național. Nu ne-ar fi teamă, că urmașii vitejilor lui Ștefan cel Mare vor pierde vederea în urma trachomului adus de cei din urmă nomazi (jidani), după raportul de acum câțiva ani al medicului Corp. IV. Arm. Iași drul general Savagoru. Nu am avea pericolul tuturor molimelor de piele, cu cari este bine

grefată pielea rassei talmudice. Nu am avea purtătorii de boli inexistente la noi până la marea rășboiu; cum este tifosul exantematic, pe care-l poartă caftanul dela o graniță la alta bineconservat în parașii virusului acestuia. Nu am avea pericolul bolșevismului, adus ca o poruncă fundamentală a celor ce zac pe pae rituale, atunci când vreau să dea pierzării un neam creștin. Nu am avea seceta și întemperiile nenorocite consecutive distrugerii pădurilor seculare și nu am avea chestia evreiască în așa proporții, că nu peste mult trebuie să se dea lupta decisivă de stăpânire între elementul românesc autohton și elementul ritual uns.

Acte de dreptate trebuie să se facă față de elementele, cari au plămădit România mare din sânge și gloanțe. Apatia, lipsa de încredere ar dispărea. Nu s'ar mai putea repeta febra la demolare a pădurilor, nici alt „Petroi național“ n'ar mai depopula țara, nici obscure personaje n'ar deveni celebre în conducerea politicii românești, amintesc numai pe Cracalia, care pasiona presa și publicul o întreagă epocă, ca un barbar consul de operetă al Bucovinei național-țărăniște.

Cei în drept să-și aducă aminte de marile jertfe aduse de acest neam pe altarul unirii tuturor Românilor și cu un ceas mai de vreme aceste granițe se vor întări. Viață curat românească și simțul de ostaș al Românului ar împânzi brăul care încadrează acest scump pământ. Elementele indezirabile vor pleca ele prin ușițe, pe cari lor le vom destina. Și doina adânc gânditorului suflet românesc, la umbra piramidelor de arme, va fi auzită de vecinii dușmănoși.

Videant consules.

Brașov,

Dr. LAZAR ISAICU.

Președintele U. F. V. județul Cluj

Pentru cititori!

Fiecare bun Român este dator să citească unul dintre ziarurile de mai jos:

- „Apărarea Națională“ — Iași.
- „Apărarea Națională“ — Arad.
- „Solidaritatea Creștină“ — Brăila
- „Sentinela“ — Focșani.
- „Buzduganul“ — Buzău.
- „Svastica Bănătuului“ — Timișoara
- „Chemarea“ — Botoșani.
- „Scutul Național“ — Chișinău.
- „Pământul Strămoșesc“ — Iași.
- „Libertatea“ — Orăștie.
- „Lumea și Țara — Cluj.

„Infrățirea Românească“

O sărbătoare înălțătoare în comuna Nepos (jud. Năsăud)

În ziua de 15 Iulie 1928 am fost invitați de scumpa noastră soră de muncă și idei doamna Elena Tofan și de unul dintre cele mai frumoase caractere pe cari le-am întâlnit în viață, dl dr. Pavel Tofan, la d-lor în comuna Nepos — pentru a sărbători așezarea unui monument care simbolizează intelectualitatea pe care a dat-o comuna Nepos precum și actele de eroism și de glorie care s'au înfăptuit în lungul vremii în acea comună.

Nepos-ul e comună grănicerească, oameni acolo au fost totdeauna răzeși, niciodată iobagi, ceea ce se simte în fiecare individ din acea comună: atitudinea demnă, noblețea aristocratică în adevăratul sens al cuvântului, ținuta corectă, privirea cinstită și dreaptă, silueta svelta și măreață, cămașa albă ca crinul, costumul național cu cusături alese și de un gust uimitor, culoritul variat și armonic. Oameni de ordine, de cuvânt și disciplinați, toți știutori de carte: *nici un analfabet*.

Copiii bine nutriți, curați, sănătoși, vioi și numeroși. Fetele modeste, corecte și distinse. Flăcăii spirituali, decenti, eleganți și zdaveni.

Bătrânele și bătrânii cu privirea visătoare dar energică. În ochii lor se oglindește tot trecutul de glorie de luptă cinstită, demnă și continuată până la izbânda deplină.

Fiecare gospodărie înstărită, cu case frumoase, încăpătoare, igienice, bine construite și dispuse spre soare, deși pământul nu e prea fertil, deluros și acoperit în mare parte de păduri. Pitorescul acestui colț de țară îmi amintește vorba poetului

Pe-un picior de plai
O gură de rai . . .

Eu îmi explic că această stare înfloritoare se datorește *faptului că în comuna Nepos nu se găsește nici un fidan pripășit, care să propage discordie între săteni și să propovăduiasă viciul beției și al demoralizării*.

E bine să facem comparația acestei comune Nepos, cu comunele din Maramureș, unde pământul e mai fertil, unde Românii au fost totdeauna răzeși și tot cu însușiri frumoase pe care le au și Neposenii și din cauză că fidanii s'au năpustit ca un puhoi asupra lor, Românul e redus la sapă de lemn, e contaminat de viciul beției, e pripernicit, e descurajat, și cei cari vizitează

satele din Maramureș în loc să plece cu speranță în viitor, ca din comuna Nepos, pleacă nădăjduind în România Neposeni că vor merge să-i scoată din ghiarele pieirei.

Sărbătoarea a fost admirabil organizată; dimineața la ora 9 muzica militară aștepta în gară persoanele invitate din alte județe. Oamenii din comunele învecinate veneau în cete, îmbrăcați în costum național, aprovizionați cu merinde pentru a petrece toată ziua de Duminică în Nepos. Toți se îndreptau spre biserică, pentru a asista la Sfânta Liturghie care a fost oficiată de doi preoți, părintele Moldovan un bătrân venerabil care de 30 de ani oficiază serviciul religios în comuna Nepos și părintele Tofan tânăr și foarte însuflețit.

După liturghie am mers la școală unde era aranjată expoziția de țesături și cusături naționale ale Neposenelor. Școala cu etaj, cu clase mari, spațioase, igienice și aerate. Aflu că și fostul învățător funcționează tot 30 de ani în comuna Nepos, numai anul trecut a plecat din comună pentru că a eșit la pensie.

Expoziția a fost impresionantă, s'au împărțit zece premii în bani neposenelor care au avut expuse cele mai frumoase lucruri naționale. S'au mai împărțit premii la copiii cei mai bine făcuți și mai vioi; s'au împărțit astfel mai mult de 30 de premii și ar fi trebuit premiați toți copiii prezenți pentru că toți erau care de care mai minunați.

La ora 11 s'a format un conduct etnografic din miile de oameni veniți din toate împrejurimile și din alte județe. În fruntea cortegiului 5 flacăi tot una de înalți, svelți, în costume naționale duceau prapurile, apoi poporul câte 5 în rând s'a pornit spre locul unde se află monumentul. Cei 4 km. până la locul aranjat sunt poziții geografice fermecătoare, costumul național purtat de mii de oameni care se dirijau spre acelaș loc dădea un aspect care te făcea să cazi în extaz. Ajunși, la punctul culminant, părintele Moldovan a oficiat serviciu pentru sfințirea monumentului și a vorbit despre valoarea omului în societate și obligațiunile ce le are față de neam și țară.

Apoi dl inspector medic veterinar dr. Pavel Tofan inițiatorul și sufletul acestei înălțătoare serbări a ținut următoarea însuflețită vorbire:

Doamnelor, Domnilor, Iubiții mei consăteni!

Astăzi, când infigem această cruce în pământul răzășesc, prin care preamărim memoria arcașilor iubiți ai voievozilor Ștefan Cel Mare și Petru Rareș, cari au fost străbunii noștri, noi, cei adunați pe aceste plaiuri sfinte, vom cimentă cu atât mai mult legăturile dintre noi, dând pildă grăitoare urmașilor ce vor veni.

Astăzi trebuie să ne ridicăm gândurile, să ne înălțăm sufletele peste ocupațiunile zilnice și să prăznuim cu toată pietatea memoria străbunilor noștri.

Trebuie să trecem cu vederea peste suferințele îndurate secole de-a rândul, de aceia, cari forțați de împrejurări pas cu pas au trebuit să-și părăsească glia strămoșească și să se retragă cam pe la anul 1600 în „Satul cel vechiu“ care s'a numit Vărărea.

Astăzi noi; noi cei mici, răsăriți a treia oară din cenușe, am renăscut în locul mândrei comune Nepos întocmai ca legendara pasăre Phoenix.

Mulți ani de suferințe și lupte grele au avut de purtat vechii răzeși, arcași vestiți și porecliți de străini „Vărăreni“, până când pe la 1760 apare pe aceste plaiuri neuitatul și marele binefăcător al Românilor din aceste părți Prințul de Coroană Iosif, mai apoi Împăratul neincoronat Iosif al II-lea, care din înălțimea tronului a coborât în mijlocul supușilor săi, cercetând și pe strămoșii noștri în cuibul lor, retras din calea oamenilor sus pe valea Jedii în dreapta Someșului mare.

Acest bărbat văzând chipurile mândre de eroi și pline de vigoare ale înaintașilor noștri, le-a ascultat păsurile în urma luptelor purtate sute de ani cu Sașii, vecinii lor dela sud și vest, apoi înțelegându-le doleanțele, le-a dat câștig de cauză, exprimându-se fără ezitare, cu memorabilele cuvinte „Salve sis tu parva Romuli nepos“ adică „să fi mântuită tu mândră nepoată alui Romul“.

Acel om mare, a dispus ca locuitorii Văării să se mute din Satul cel Vechiu, pe locul unde astăzi vedem așezată frumoasa noastră comună dându-le înapoi întreg hotărul, care era ocupat cu o forță dela ei de către coloniștii sași.

Timpul se scurge repede, locul Împăratului binefăcător rând pe rând îl ocupă alți domnitori cu alte mentalități, cari nu au dat atâta atenție drepturilor vechi și recăstigate de Neposeni, alți oameni erau

favorizați de soartă și domnii, iar noi încă tot nu puteam să ajungem la pământul făgăduinții, fiind hărțuiți aproape 150 de ani, trebuind chiar și părinții noștri să lupte până în ultimul moment pentru a-l putea recăpăta.

„Ceeace nu aduce zecile și sufele de ani, aduce ceasul“, așa ne spune o vorbă din bătrâni.

Războiul mondial și glorioasele armate a celui mai mare dintre Români, gloriosul Rege Ferdinand, făuritorul României Mari de astăzi a rupt cătușele străinismului și cu ajutorul bărbaților mari și a legilor tilcuite de ei, am reușit să vedem visul de veacuri împlinit, procesul de secole sfârșit și să fim iarăși stăpânii gliei strămoșești și de astădată pentru vecii vecilor.

Noi, mici nepoți ai marilor arcași ce au fost străbunii noștri, în semn de pietate le ridicăm acest monument de marmoră, această cruce pe care o vedeți și care vorbește și va vorbi deasupra secolelor tuturor celor grăbiți.

Călătorule!

Oprește-te, închină-te, pleacă a ta [frunte!

Pe aceste plaiuri sfinte

Odihnesc oseminte

De-ale strămoșilor cu plete cărunte!

Vărărenii, vechi păzitori de cetate,

Iubindu-și glia, pentru dreptate

Au fost multe secole prigoniti!

Dar au eșit din lupte oțeliți!

Strănepoții lor, drept amintire,

La înaltă acest monument,

Cu pietate și caldă iubire,

Călătorule! Oprește-te dar!

Închină-te 'n fața acestui altar!

Nepos, la 15 Iulie 1928.

Am remarcat istetimea, claritatea și preciziunea frazei primarului Comunei Nepos: mulțumește cerului că a ajuns în zilele sale să vadă înălțat pe placurile Neposului un monument care să simbolizeze trecutul, să stimuleze prezentul și să rămână pildă vie generațiilor viitoare.

După ce s'a terminat inaugurarea monumentului miile de oameni s'au îndreptat spre vale, unde erau așezate mese și bănci împrejmuite cu frunzari de gorun, care la adierea vântului produceau cele mai minunate efecte de culori și cea mai splendidă muzică de frunză. Un Neposan a aranjat un bufet admirabil asortat cum nici la Cluj nu se poate găsi.

La mese și pe pajiștea verde în sunetele muzicii militare s'au așezat miile de oameni, fiecare familie cu copiii și prietenii lor și au desfăcut pachetele cu provizii și

au ospătat într-o atmosferă de dragoste și adevărată frăție.

După masă fiicării și fetele s'au prins în horă și pe covorul de verdeață costumul național cu culorile variate părea flori presărate care-ți fermeca privirea. Cadența dansurilor naționale adăuga splendoarei, dând o iluzie optică a florilor care se mișcă la adierea vântului. Observam pe bătrâni care stăteau la mese și priveau copiii lor cum joacă liber pe pământul păstrat cu atâta jertfă de părinți și străbunii lor, iar noi depănam firul istoriei poporului nostru care ca nici un alt popor latin am fost cei mai încercați, cei mai cotoșiți și mai hărțuiți de toate popoarele și hoardele barbare care au năvălit în Europa.

Sperând în puterea de vitalitate a poporului nostru nădăduim că vom putea scăpa și de străinul cel mai odios și scârbos, care prin naștere are oele mai murdare apucături și care pe unde trece lasă numai mizerie și jale și secătuește vloga poporului prin răspândirea imoralității și a viciului. Comparația cea mai potrivită a Jidanului e cu

ploșnița care din toate insectele e cea mai șireată, cea care se înmulțește mai mult și e cea mai greu de distrus.

Seara la 9 a fost aranjat un bal în salele de clasă ale școlii, care erau admirabil ornate. Din frunze de stejar dispuse într'un chip special erau aranjate svastici mari încadrate tot în rame de stejar, apoi plafonul în ghirlande și ramele ferestrelor și ușile de asemenea ornate într'un chip deosebit de frumos. Dansul a durat până dimineața.

Toți cei ce au luat parte la acea înălțătoare serbare, putem fi recunoscători dlui dr. P. Tofan, tuturor organizatorilor, aranjatorilor și executorilor acelei serbări.

Vizita în Comuna Nepos ne-a dat speranțe noi și încredere în sănătatea trupeză și sufletească a țaranului român.

Cu astfel de oameni cu dragoste de neam și țară se poate obține în curând și visul cel mare al poporului nostru:

România a Românilor.

Dr. ELENA BRATU,
advocat, Cluj.

Cine a sabotat stabilizarea leului sau cine uneltește în străinătate contra țării

Nu este un secret de stat, faptul că în străinătate se completează sistematic și permanent contra țării.

Ceeace constituie un secret de sigur, este faptul că de ce până în prezent nu s'a isbit să se contracareze această acțiune, dăunătoare în primul rând intereselor noastre naționale și internaționale.

Este un secret ca toate secretele, a cărui eficacitate se perimează cu timpul în ciuda celor interesați, ce-i doresc o durată — dacă s'ar putea — perpetuă.

O propagandă desmățată s'a făcut și se face de anumiți indivizi, străini de neamul și de rassa noastră, contra a tot ce e românesc, creindu-ne în afară o atmosferă defavorabilă, ale cărei urmări nefaste s'au repercutat adânc, de multe ori, asupra creditului nostru internațional.

Faptele consumate în ultimul timp vin să ne confirme constatările noastre.

Avalanșa de atentate la reputația noastră internațională, precipitată în intervalul ultimelor 3 luni, a pus pe gânduri și pe cei mai nepăsători.

S'au putut vedea la umbra sinistră a acestor atentate morale cine sunt primejdioșii lor autori, iar ob-

servatorul de bună credință a putut să și-i noteze exact în postura, în care goliciunea morală a faptelor lor, i-a plasat conform cu realitatea.

Natural ar fi ca acestei acțiuni — dovedită pe de-a'ntregul primejdioasă — să-i urmeze reacțiunea firească a anihilării.

Reabilitarea prestigiului țării noastre — astăzi știrbit — este cel mai categoric imperativ al momentelor istorice prin cari trecem.

Consolidarea patriei noastre, înțărirea acestei României Mari, furnizează atâtea momente — cu ade-vărat istorice — iar uneltirile menite să împiedice eforturile uriașe ce se fac în direcția aceasta, nu pot fi considerate decât între primele crime de înaltă trădare, indiferent că ele se operează pe teritoriul țării sau în afară.

Sângele celor 800 000 de Români, vărsat cu nobila generozitate caracteristică neamului nostru, ca să plănească hotarele României Mari cum și munca trudită, din zori de zi și până în noapte, a milioaneilor de țărani ce vor să cădească și-o Românie Tare, sunt comori prea sfinte ca să fie terfelite, în ceeace au mai reprezentativ și mai româ-

nesc, de ura demonică a canalelor internaționale.

Maiestatea sfântă a consolidării patriei noastre să ne fie stindardul sub care să ne înrolăm, cu mic cu mare, toată suflarea românească — pentru ca idealul scump tuturor — România Tare — să se traducă cât mai curând într'o realitate formidabilă.

Toate impedimentele ce se opun unei realizări complete trebuiesc înlăturate fără menajamente și cât mai curând.

Se agita încă de mult ideea unei contrapropagande, menită să spulbere toate calomniile, debitate pe contul țării noastre în străinătate — dar din motive necunoscute — ideea aceasta — de a cărei eficacitate nu s'a îndoit nimeni — n'a trecut până azi cadrul perioadei de gestațiune.

În urma celor întâmplate în ultimul timp, s'a constatat — destul de dureros — că uneltirile dușmanilor noștri în străinătate au luat proporții nebănuite — iar nevoia anihilării lor devine tot mai imperioasă. A persista într'o tăcere condamnată sau a acționa numai prin sonoritatea cuvintelor, sunt 2 atitudini tot așa de vinovate, una cași alta.

Cei mai în drept — cei mai datori — exponenții noștri firești — trebuie să escaladeze digul ce împiedică trecerea în domeniul realizării efective.

S'a consumat prea mult retorism. Vrem și substanță.

Deocamdată ne mărginim a actualiza și noi această chestiune, denunțând marelui public cine uneltește în străinătate, contra statului român, pentru ca la sinistra lumină a constatărilor să se poată deslănțui reacțiunea normală și care nu mai poate întârzia.

După ziarul „Universul” — singurul care a avut curajul — și-i face deosebită cinste acest curaj — să atace fără menajamente această problemă — și vom vedea mai departe pentru ce — iată sintetizați în câteva exemplare tipice, acei cari uneltesc în străinătate contra țării noastre, pentru ca la vederea odioasei lor fotografii — nu prea complectă, dar destul de edificatoare — marele public românesc să-și facă o idee precisă despre felul cum știu să răsplătească țara acei fii ai ei — adoptați cu o grabă miraculoasă, deși dovediseră permanent că sunt inadaptați.

Trăește încă în amintirea noastră ultima aventură a fostului prinț Carol. Cercetând mai deaproape de-

desubturile s'a constatat că fostul prinț este montat de un anume conte român Barbu Ionescu. Cu o firească legitimare toți ne-am pus întrebarea: Cine este acest conte român?? Barbu Ionescu??

Cercetările nu prea îndelungate, au dovedit imediat că acest individ ce se ascunde sub panașul de aristocrat, nu este nici Conte, și nu este nici Român. Se numește adevărat, *Marcel Leibovici* și este fiul unui rabin din Dorohoiu. A fugit în străinătate după ce a comis un val de excocherii la Ploești, iar cu banii defraudați și-a cumpărat un castel în jurul Londrei. Recenta aventură a fostului prinț Carol i-a furnizat o nouă ocazie de a-și etala talentul de excroc. Întră în anturajul prințului și-l convinge pe acesta să se întoarcă în țară, revindându-și drepturile, la cari a renunțat de bună voie de 3 ori, deși prin lege această revenire este prohibită.

Ademeniște pe ușuratecul prinț să vie la moșia sa, în Anglia și-l determină să se întoarcă în România pe calea aerului, angajând în acest scop 3 avioane. Aventura era pusă pe roate și numai intervenția de ultima oră a poliției engleze a contramandat definitiv această tentativă criminală. Guvernul Marelui Britanii a și invitat pe fostul prinț Carol — o invitație cam brutală de altfel — ca să părăsească în 48 ore teritoriul englez, apreciind gravitatea complotului ce se plănua.

Trecem peste influința nefastă ce-ar fi exercitat-o această aventură asupra situației interne — și așa extrem de încordată — și ne oprim la atentatorul jidan *Marcel Leibovici* — ce-și zice în străinătate, Conte român Barbu Ionescu.

Atragem atenția publicului românesc să mediteze asupra originii acestui individ, pentru ca să se știe odată și pentru totdeauna cine complotază contra țării noastre în străinătate.

* * *

Alt caz de calibrul celui de mai sus, petrecut la Paris cu ocazia tratării împrumutului nostru extern în vederea stabilizării valutei noastre, vine să ne dovedească că există în străinătate o bandă întreagă de Jidani ce ne defăimează țara, permanent și invariabil.

Toată lumea românească cere cât mai insistent înfăptuirea stabilizării leului, iar guvernele ce s'au perindat la cârma țării dela 1922 încoace, s'au convins că aceasta este singura și ultima măsură de asanare economică. Pregătiri minuțioase au început chiar dela acea dată în di-

recția aceasta, iar în cursul anului ce traversăm, stadiul operațiilor stabilizării ajunsese la contractarea unui împrumut pe piețele străine.

Echipe de emisari financiari au fost trimiși în toate centrele Apusului în vederea obținerii acestuia.

Ce se întâmplă? O campanie violentă se deslănțue în străinătate contra proiectului împrumut românesc, condiție sine qua non la realizarea reformei financiare — iar tratativele începute ajung la un punct mort. Financiarul străin trimite în țară reprezentanți ca să examineze situația la fața locului. Constatările sunt excelente, rapoartele reprezentanților determină reluarea tratativelor cari culminează — cum era și firesc — în semnarea protocoalelor ocazionale, prin care se acordă României un împrumut până la concurența sumei de 250 milioane dolari.

Se naște întrebarea legitimă: Cine a întârziat încheierea acestui împrumut extern? Cine a sabotat stabilizarea, cauzând daune incalculabile statului român, căci este un adevăr axiomatic, că împrumutul, contractat cu câteva luni mai înainte ar fi susținut finanțarea recoltei acestui an care se efectuează astăzi în condițiuni dificile?

Întrebarea ce vine spontan pe buzele tuturor este:

Cine sunt bandiții cari atentează contra statului român?

Răspundem: *Sunt o bandă de jidani*, în frunte cu un alt nobil român, D. de Bellagio, care a lansat în străinătate broșura „La situation politique en Roumanie” — în care suntem ponegriți în așa fel, încât a ocazionat cunoscutele anchete locale ale reprezentanților finanței străine.

Cine este acest „de Bellagio”? Deschidem cazierul lui și citim: Contele de Bellagio răspundea pe vremuri la numele de Heinrich Kirschen. Împreună cu fratele său Eduard Kirschen deschid acum 20 de ani un birou de comision și export de cherestea. Afacerile merg bine, norocul le surâde; Jidanii se lansează. Încep să lucreze în stil mare, deschid și un birou de navlosiri de vapoare. Lucrează cu casele de import germane, afaceri de cherestea, traficând banii acestora. În cele din urmă, consecința fatală a acestor afaceri necinstite nu mai întârziează. Falimentul bate la ușă, iar Jidanul Heinrich Kirschen fuge în străinătate, celalalt frate fiind arestat. Se citește instrucția falimentului, care se cifra la câteva milioane — sumă fabuloasă pentru acele timpuri — și totul se mușmalizează

printr'un concordat, restituind creditorilor deabia 7 (șapte) % din creanțele lor.

Jidanul H. Kirschen revine în țară și se apucă iar de comerț, atacând bransa fierăriei și finanțat de un German fondază a topitorie de fier, cu numele „Isbânda“. Fraudează și aici pe nenorocitul care l-a finanțat, iar războiul mondial îl găsește în București unde își instalează somptuoase birouri la hotel „Metropol“.

Se ocupă cu spionajul în favoarea puterilor centrale, cărora în timpul neutralității noastre le furnizează provizii de tot felul. Spionând data intrării noastre în războiu, excrocul fuge la Stockholm unde trăește până la încheierea ostilităților. Se stabilește apoi în Italia, deschizând la Milano un birou de comision. Prin ce manopere — nu știm — ajunge în legături cu persoane marcante din viața economică a Italiei. Se îndrăgostește de o nobilă italiancă, trece formal la catolicism și iată excrocul călător, nobil, conte de Bellagio și posesor al unei averi imense.

Și atunci se gândește să-și plătească creanțele țării care l-a tolerat cele mai formidabile excrocherii și pe care a spionat-o în favorul statelor inamice cu ocazia războiului.

Intervine în propagandă antiromânească din Apus și lansează broșura mai sus citată. Că n'a obținut rezultatul scontat, este și firesc, iar recentele informațiuni ce le deținem din ziarul francez de mare autoritate „Le Matin“ ne aduc la cunoștință că: „D. Charier, judecător de instrucție a trimis înaintea tribunalului corecțional pentru abuz de încredere pe bancherul „român“ Kira de Bellagio (Kirschen) președintele societății garantă a naftelor din Baku“.

Iată în toată goliciunea faptelor sale, cine este contele de Bellagio — Jidanul Heinrich Kirschen — acest excroc internațional, a cărui carieră va sfârși desigur la închisoarea „La Santé“ — dupăcum anunță judecătorul Charier.

Legenda bieteii oi care nutrea un pui de lup, se reeditează pe spina bieteii noastre țări.

În viața statelor ca și a animalelor, povestea se repetă...

Guvernanții noștri trebuie — cel puțin de-acum înainte — să aibă permanent în vedere cine sunt acei cari alentează la renumele țării noastre și în ce măsură înțeleg să răspundă acestor provocări necontenite.

* * *

În fine un alt exemplu care să illustreze și mai bine impertinența jidăneasă, ni-l furnizează desbaterile Parlamentului francez din ziua de 9 Iulie a. c.

Deputatul radical-socialist J. dan Bergery — adevărat Mendel Berger — a interpelat pe primul ministru d. Poincaré, în chestia împurmului român, însinuând că țara noastră și-a pierdut capacitatea internațională, încât constituie un pericol manifest și inutil a solidariza Franța cu interesele României.

O furtună de desaprobări violente a acoperit ultimele cuvinte ale Jidanului Bergery și de unde voia să apară în postura de scandalizat, n'a reușit să fie decât scandalos.

Marele om de stat, care este dl Raymond Poincaré acest mare amic al României s'a și grăbit să-i răspundă imediat: „Guvernul francez socotește acordul intervenit, fiind seamă de situația propriilor noastre finanțe, dă dovada unui spirit de conciliere de care trebuie să fim animați față de o țară amică, a cărei intervenție în cursul războiului a contribuit la victoria finală. Franța știe aceasta și Franța nu uită“.

Acesta este răspunsul dlui Poincaré, care a determinat votarea proiectului de lege pentru regularea datoriilor de războiu ale României față de Franța, cu o majoritate enormă de voturi și a cărui înaltă recunoaștere oficială a rolului ce l-am jucat în tragedia mondială, pe noi Români ne mișcă adânc D.

Poincaré și-a câștigat astfel încă un titlu de recunoștință permanentă din partea noastră.

Pentru Bergery — Mendel Berger — acest om lipsit de scrupule dl Poincaré a avut cuvinte nu tocmai de laudă. „Recunosc prea bine — a spus dl Poincaré — în această chestiune pe deputatul Bergery, așa cum îl cunoscusem la comisiunea reparațiilor, adică desfigurând totdeauna realitatea. Am dovadă că dl Bergery a fost plătit ca să intervină așa cum a făcut“.

Caracterizările premierului francez sunt valabile pentru întreaga rasă de Berger-i — care nu pierde nici o ocazie cu să ne dovedească dușmănia lor patentă și invariabilă.

Și dacă până în prezent guvernanții noștri aveau o idee vagă despre uneltirile Jidanilor contra țării, evenimente recent consumate, cum și greutățile quasi — insurmontabile întâlnite în opera lor de guvernare, cred că le-a învederat precis influența nefastă a acelor cari cred că țara noastră a fost câștigată la jocul de bursă, sau obținută la masa verde.

Nu! Noi ne-am plămădit țara cu sângele eroilor noștri pe câmpurile de bătaie dela Jiu, Mărăști și Mărășești. Să ia aminte bandiții internaționali până nu va fi prea târziu. Avem 2 milioane de ostateci de cari poporul românesc poate dispune în orice moment!

Isaccea, GHEORGHE I. POPESCU
student
Academia Comercială, Cluj

Jidanii în serviciul propagandei comuniste din ultimul timp

„Adevărul“ și „Dimineața“ fac propagandă comunistă pe față. — Cum le-a demascată ziarul „Universul“ — Frații Români păziți-vă de aceste ziare otrăvitoare.

Înainte cu vre-o trei ani propaganda comunistă mondială a dat complex fiasco și comitetul executiv al Kominternului (Internaționalei III-a comunistă) s'a întrunit pentru a stabili noi metode și noi directive în propaganda comunistă. Pentru a se evita ca propagandiștii comuniști să ajungă unul după altul în pușcărie prin țările pe cari ei aveau să le otrăvească cu ideile subversive comuniste și pentruca să fie cât mai puțin străvezie tactica bolșevistă, Kominternului a întocmit un nou plan pentru revoluționarea țărilor burgheze.

Kominternul a căutat înainte de toate să observe cari sunt slăbiciunile statelor burgheze, pe cari le-ar putea exploata. Politica mon-

dială are două puncte vulnerabile, — și-au zis cei dela Moscova. Acestea sunt: Problema Colonială și Problema Minoritară. Provocând cât mai multe incurcături statelor burgheze, prin înveninarea acestor două probleme vor urma în mod fatal desordinele și sovietele vor triumfa. Iată de ce au fost atacate cu atâta furie coloniile engleze, franceze și olandeze. Dintre toate statele însă sovietele caută să lovească cât mai mult în Anglia, pentrucă problema colonială pentru această țară este o chestiune de viață și de moarte. În acelaș timp, sovietele dând lovituri Angliei, cu tot dreptul sunt convinse că lovesc în adversarul lor cel mai puternic și cel mai de temut.

Chestiunea aceasta însă pe noi ne interesează mai puțin decât cealaltă metodă de luptă a bolșevicilor. Aceasta este exploatarea nemulțumirii minorităților față de statele stăpânitoare în cari trăesc. Pentru a învenina cât mai mult raporturile dintre aceste minorități și populația dominantă, Sovietele au recurs la diferite comitete locale, cari funcționează în toate țările cu minorități, evident și în România. Sunt minoritari, chiar dintre intelectuali, cari astăzi sunt comuniști. Nu însă pentru că aceasta ar fi convingerea lor politică, ci pentru că, în timp, cei ce nu pot face iredențism, acesta fiind reprimat, pot fi însă comuniști și pot face chiar și propagandă comunistă fără a fi prea mult expuși.

Ori rezultatul este acelaș în ambele cazuri: slăbește puterea statului dominant.

Pentru a-și atinge scopurile lor, emisarii Moscovei se folosesc și de alte diferite metode, dintre cari vom examina câteva.

Văzând că forța principală a statelor burgheze este armata disciplinată, ei caută să introducă ideile comuniste în rândurile armatei. Lucrul acesta a fost încercat cu o îndrăzneală uimitoare în Franța. A fost însă reprimat fără milă. Nici armata noastră nu o cruță otrăvitorii.

Toate mijloacele de propagandă comunistă consumă fonduri imense. Pentru a se îmbogăți mereu aceste fonduri, s'au format diferite societăți așa zise de ajutor muncitoresc. Ele sunt chemate ca nefiind încă bine cunoscute, sub masca lor, să poată opera în tihnă comunistii, — iar dacă vor fi descoperiți, nu va fi mare lucru să se inventeze o nouă tactică.

Dintre toate armele de luptă însă bolșevicii preferă Presa. Pentru propaganda comunistă prin presă ei cheltuesc sume fantastice în toate țările din lume. În statele în care propaganda comunistă este liberă (sunt foarte multe state de acest fel), se înființează și se susțin ziare comuniste, reviste, se imprimă foi volante, afișe, etc. pentru că bolșevicii mai mult decât oricine își dau seama de puterea cuvântului tipărit. În țările în cari propaganda comunistă este oprită, cum sunt: România, Italia, Grecia, Bulgaria, etc., comuniștii recurg la alte sisteme. Ei plătesc subvenții grase ziarelor burgheze de stânga, cari le fac o propagandă tot atât de eficace, fiindcă lumea este infiltrată pe nesimțite cu ideile distructive. În afară de

aceasta, se formează centre de distribuție a imprimatelor comuniste din străinătate, așa cum încercase să facă Victor Aradi în România.

Pentru înființarea acestor centre ei recurg, la firma unei întreprinderi tipografice sau librării și plătesc gras de tot. În afară de sume fixe, ei dau câte 40—50% din valoarea imprimatelor destacate pe furis.

Odată cu noua organizare a propagandei comuniste, bolșevicii au căutat să strângă cât mai mult rândurile între comuniștii din toate părțile.

Pentru aceasta ei au prevăzut în statutele secrete ale societății „Ajutorul Roșu“, că membri ei sunt obligați să facă tot posibilul pentru a scăpa pe un tovarăș ajuns la necaz. În special vor avea să intervină tovarășii pentru eliberarea comuniștilor întemnițați; pentru aceasta, „Ajutorul Roșu“, va face sacrificii bănești cât de mari, plătiind în special presa.

Propaganda prin presă pentru tovarășii ajunși la răcoare se face fie prin campanii pentru punerea lor în libertate, cum am avut ocaziune să vedem, fie prin articole tendențioase, plasate în cât mai multe ziare, prin care să se inducă în eroare opinia publică, afirmându-se îndrăzneț în toate cazurile, că bolșevicii arestați sunt ținuți nemâncați, sunt torturați, etc.

Relevăm încă odată, cât de mare este puterea de propagandă a presei, chiar când ea servește scopuri criminale, cum este cazul cu comuniștii.

Exact după aceste metode de luptă în toamna anului trecut a început și în România propaganda comunistă. Autoritățile însă fiind la postul lor de veghe, au descoperit unul după altul focarele de comunism din țară, operând numeroase arestări, între cari pe acelea dela Oradea Mare, Ploești, Galați și Cluj.

Ziarul „Universul“ a dat informațiuni precise și amănunțite atât asupra descoperirilor făcute de către autorități, cât și asupra rolului pe care îl are în propaganda comunistă anumita presă dela noi din țară.

La primul articol al Universului a apărut în ziarul „Dimineața“ un articol extrem de ciudat, și asupra importanței informative a acestui articol insistăm mult.

Dar să spicuiem câte ceva din conținutul lui. Sub titlul „O campanie a „Universului“, care poate aduce neplăceri țării“, se încearcă a se

face o diversiune, susținând că asociația dela Berlin, care alimentă cu fonduri și cu material de propagandă pe comuniștii din România ar fi alta decât asociația cunoscută sub numele „Ajutorul Roșu“ și că ea ar fi cea mai blândă și nevinovată societate, iar pentru că să fie crezută mai ușor pe cuvânt, continuă bolșevicii dela Berlin:

„Vă rugăm prin urmare să ne dați posibilitatea ca să luăm parte la proces ca martori, cu atât mai mult, cu cât trebuie să presupunem, că s'au comis falsuri din partea unei autorități interesate. . .“

Protestăm în mod formal împotriva menținerii în arest și a urmării precum și împotriva torturării neomeneste la care au fost supuși mai mulți arestați. . .“

„Nu ne indoim că Consiliul de Răsboiu va admite propunerea noastră, în caz contrar am fi nevoiți ca prin protectorii noștri Nansen, Einstein, Romain Roland să ne adresăm Ligii Națiunilor. . .“ — încheie Jidanul impertinent dela „Dimineața“.

Ziarul „Universul“ răspunde acestui articol extrem de îndrăzneț și cinic, al ziarului „Dimineața“, că memoriul despre care vorbește „Dimineața“ nu a fost primit de către Consiliul de Răsboiu al corpului VI. armată. Arată apoi cine sunt aceia, pe cari ziarul jidănesc din Săringard are curajul să i apere.

Pe noi ne interesează în primul rând această parte a propagandei comuniste, din care se evidențiază rolul Jidanului.

În toate țările agitatorii comuniști au căutat să corupă presa burgheză. Cum în presă Jidanii au un rol preponderant, nu există țară în care cu bani grei să nu fi fost mituiți diferiți editori de origină jidani, cari au primit banul sovietic cu vorba neroniană: „non olet“. Dacă am căuta să facem o statistică a ziarelor din toate țările, cari în mod meschin sau pe față sprijinesc pe bolșevici, am putea face o constatare sigură: numărul ziarelor jidănești, cari stau în slujba Sovietelor este multe superioară a celor creștine corupte de banul moscovit. Iată o nouă dovadă a tăriei morale creștine față de Jidani!

Dar să nu mergem prea departe. În România ziarul „Universul“ a demascat în cursul acestui an de două ori ziarele „Adevărul“ și „Dimineața“ ca fiind plătite de către soviete, a căror interese le susțin în România cu o îndrăzneală fără pereche.

Primul caz a fost cazul Bujor. Toată lumea știe cum „Adevărul“

și „Dimineața” au pornit o neobrăzată și cinică campanie pentru punerea în libertate a dezertorului și trădătorului de patrie din Basarabia, Jidanul Bujor care își ispășește pedeapsa la ocnă. Cu ocaziunea aceasta s'a văzut că cele două ziare jidănești au pornit campania la ordinul direct al Moscovei, din a căror fonduri se înfruptă cu milioane grele. În același timp „Universul” a mai descoperit încă o chestiune necunoscută până acum de către publicul cititor, arătând că șleahta de Jidani dela „Adevărul” și „Dimineața” în care nu prea se găsec decât pușcăriși trădători de țară și dezertori, în cazul cel mai bun amnestiați, este patronată așa dupăcum se cade de către un fost pușcăriș, ofițer degradat pentru tradare, care este *Em. Socor* directorul acestor două ziare jidovesti.

Al doilea caz în care ziarele jidănești din Sărindar au fost demascate de către „Universul” a fost cazul anarhistului Victor Aradi din Cluj, arestat pentru propagandă comunistă.

Am arătat ce memoriu a ticluit „Dimineața” ca fiind trimis consiliului de războiu din Cluj de către un alt Jidan: Willi Münzenberg dela Berlin.

Înainte de a trece însă mai departe și a condamna așa dupăcum se cuvine îndrăzneala presei jidănești din România, care tradează pe față interesele de stat și susține pe comuniști, să vedem cine este acest Willi Münzenberg?

Iată fotografia Jidanului Willi Münzenberg, dulcele tovarăș al șlahtei de Jidani dela „Dimineața”.

Willi Münzenberg este supus german, de profesiune ziarist, actualmente secretar general la organizația „Ajutorul muncitoresc internațional”. S'a născut la 14 August 1889 în Erfurt și are domiciliul stabil în Berlin, Willinger strasse 2.

Politia austriacă l-a declarat element indezirabil pentru Austria, fiind cunoscut ca agitator și propagandist comunist periculos. Din cauza aceasta organele poliției de frontieră austriace îl țin în evidență, spre a-i împiedeca intrarea în țară. Acest control se face în special în spre Germania, fiindcă supușii germani nu au nevoie de viza austriacă. Astfel Willi Münzenberg nu mai poate călători la Viena decât în mod clandestin, ceea ce a și făcut în primăvara acestui an, cu care ocaziune a stat acolo câteva zile.

Münzenberg călătorește adesea prin Cehoslovacia, Rusia și în țările

din Balcani. El este prototipul revoluționarului și al comunistului cult. Prin fanatismul lui a devenit una din cele mai marcante personalități în cercurile comuniste din Europa Centrală și occidentală.

Legăturile lui cu comuniștii din Balcani se datoresc primelor contacturi cu cercurile literare comuniste ale emigranților comuniști din statele balcanice, cari dupăcum se știe, sunt concentrați la Viena în organizația „Federațiunea Balcanică” și la Praga la fel.

La Geneva (Rue Corratierie 13) apare o revistă „La Vagne Rouge”, organul asociației internaționale, care se numește „L'entente internationale contre le III-e internationale comuniste.” Acest organ oficial al Ligii Antibolșeviste cunoaște foarte bine pe Willi Münzenberg. Între altele în numărul ei din Ianuarie a. c. are cuvinte prea puțin măgulitoare la adresa lui.

Tot Willi Münzenberg, care protestează când „Ajutorul muncitoresc internațional” al cărei secretar general este, e acuzată cu comunism, are o editură de cărți și imprimare de propagandă comunistă, care se numește „Neuer Deutscher Verlag”.

Din toate aceste cititorii noștri își pot alcătui o iconă fidelă, care este rolul Jidanilor în propaganda comunistă mondială. Am mai avea de adăugat atât, că 90—95 la sută din conducătorii diferitelor agenții sovietice sunt Jidani, asemenea sunt Jidani aproape fără excepție propagandiștii și teroriștii cari dupăce au făcut școlile de propagandiști pentru occident sau orient, pe cari le țin sovietele — năpădesc an de an toate țările din lume.

*

Am arătat cari sunt metodele propagandei comuniste, pentruca cititorii noștri să înțeleagă de ce ziarele jidănești dela noi din țară și din străinătate, înfruptându-se lacom din fondurile bolșeviste dela Moscova, susțin cu atâta îndrăzneală și cinism pe comuniști. Iată de ce se cere eliberarea comuniștilor condamnați, de ce tipă ziarele jidănești că sunt maltratați comuniștii arestați și iată motivul pentru care Jidanii dela „Dimineața” au ajuns până să aibă curajul să ticluiască un memoriu fals, afirmând că el a fost redactat la Berlin. Dar ei își cunosc prea bine interesele și prietenii, mai ales că direcția li se dă dela Moscova.

Dupăce ziarul „Universul” a demascat din nou și fără cruțare pe Jidanii dela „Dimineața”, aceștia nu au răspuns nici un singur cuvânt.

Au fost stupefियाți văzându-se demascați atât de prompt.

În același timp însă „Dimineața” caută să lovească pela spate în „Universul” sacrificând mari sume de bani pentruca să se răspândească cât mai mult în Ardeal și în special la Cluj, acesta fiind centru universitar.

Iată de ce lucrul cel mai important și asupra căruia trebuie să insistăm în fiecare moment este: *problema presei jidovesti dela noi.*

De ce este lăsată această presă ca să-și continue opera subversivă de distrugere și de subminare a țării? De ce se tolerează ca vânzătorii de șireturi și soiși hahami de odinioară să caute a specula evenimentele din România, învrăjbind cu o dibăcie extraordinară pe Români, pentruca pe spatele lor să se îngrășe hiena jidănească?

Am publicat mai sus metodele de propagandă comunistă, pentruca cititorii să-și dea seama că ceea ce se petrece în speluncile depe Sărindar nu este ceva incidental. Otrăvirea sufletelor se face metodic, propaganda și răspândirea ideilor subversive făcută de către anumita presă urmărește același scop: infiltrarea în sufletul cititorilor zi cu zi, pe neobservate a tot felul de idei otrăvitoare, contribuind astfel în fiecare zi la subminarea acestei țări, pe care Jidanii ar vrea să o vadă nimicită cât mai curând.

Facem un apel desnădăjduit decit tuturor fraților Români, cari mai simt românește să caute a lumina pe toți: *anumita presă este otrava cea mai puternică prin care Jidanii asamează sufletele românești.* Nici un Român să nu pună mâna pe „Adevărul” și „Dimineața”, pentruca citindu-le numai și plătind pentru ele câțiva lei, el contribuie la susținerea în inima țării a unui cuib de șerpi veninoși, cari la prima ocaziune ne vor mușca de moarte.

Ați văzut lupta desnădăjduită pe care o dă cu aceste ziare gazeta românească „Universul”? Ei bine, ziarele jidănești caută să izbească cât mai mult în acest ziar românesc. Datoria fiecărui Român este ca în această luptă să susțină ziarul românesc și să nu treacă pe partea Jidanului, despre cari am arătat cu destule documente că se găsește în slujba Sovietelor.

Deschideți prin urmare ochii acelor cari nu văd, sprijiniți presa românească și loviți unde puteți în anumita presă jidănească!

AXENTE MOLDOVAN
(jud. Târnava-Mică).

Spre a curma o polemică

Publicăm din Sănnicolaul-Mare următoarea scrisoare:

Onorată Redacție!

Fiind atacat în Nr. 14 din 15 Mai a. c. a mult prețuitei Dvoastre revistă, Vă rog, să binevoiți a publica în numărul proxim observațiile mele.

O mică comparație între „Intrebarea” apărută în Nr. 10 și între „Răspunsul” din Nr. 15 și vedem clar, că răspunsul a fost conceput tot în aceeași timp cu Intrebarea, tot în aceeași cancelarie și tot de aceeași persoană, numai semnăturile sunt diferite. Identitatea concepției Intrebării și Răspunsului se evidențiază și din ultimele fraze ale lor, ambele referitoare la postul de notar public din Sănnicolaul-Mare.

Este o minciună afirmarea, că eu ca primpretor n'am avut „avere privată”. Am avut avere moștenită dela părinți, pe care am păstrat-o și mărit-o; nu am avut-o și mâncat-o ca alții.

Să nu fi fost așa superficial Dl Dr. Gaiția, ci să fi căutat și pagina C. a cărții funduare, din care s'ar fi putut edifica mai bine asupra acestei afaceri. Dacă Dl Dr. Gaiția este așa de invidios pe această afacere, eu foarte bucuros i-o predau fără câștig și n'o să invidiez câștigul lui.

Pe Dr. Fischer Rudolf nu eu l-am adus la Sănnicolaul-Mare și stupidă fantazie trebuie să aibă cineva să afirme, că cu concursul meu a ajuns la automobil propriu. Notez, că nici n'are și în timpul când s'a scris Răspunsul asemenea nu posedă automobil propriu.

Pot să afirm că nici eu n'am câștigat prin concursul D-lui Dr. Fischer, nici un ban și nici el n'a câștigat prin concursul meu. Cine afirmă contrariul, spune o minciună ordinară.

Dl Dr. Fischer mi-a fost conșcolar de liceu și de aici prietenia noastră tot așa de mare cum o susțin și cu alți colegi avocați ori prieteni; cu nimic mai mare.

Dl Dr. Fischer n'a fost invitat la onomasticele mele, cum n'au fost invitați nici alți domni; cari au venit să mă felicite, au fost opriți la masă, între ei și Dl Dr. Gaiția.

Trebuie însă o minte bolnăvicioasă, să poți afirma că, eu ori soția mea am fi dat vr'o dată înțâietate d-lui Dr. Fischer față de alți prieteni și că dânsul era prea-mărit în casa mea.

Mare stupiditate posedă cavale-

rul acela, care în hărțuiele bărbătești și de toate zilele amestecă și femeile.

Iniințarea casinoului nou a fost o necesitate socială, mai ales pentru a da un loc de întâlnire, recreare, intelectualilor români, cari până la iniințare nu-l aveau.

Intre membrii casinoului sunt 94 creștini, 38 Jidani; dintre creștini 57 Români. Președintele acestui casinou sunt subsemnatul, vicepreședinți sunt un protopop onorar român, un abate romano-catolic și un avocat șvab. Intre membri sunt: primpretorul, comandantul companiei de jandarmi, comandantul companiei de grăniceri, toți judecătorii, toți avocații, medicii români, preoții, directorii, profesorii și învățătorii, cum și toți conducătorii și șefii oficiilor; cu un cuvânt toți intelectualii români regăteni și transilvăneni cu excepțiunea domnilor Dr. Valer Gaiția și Anuichi Pavel, pe cari nici nu i-am rugat să între și a căror prezență în casinou nu este dorită de nimeni.

Amintesc că și la celalalt casinou din Sănnicolau — care nu e al Jidanilor — și la care Dl Dr. Gaiția voia să fie președinte, am fost ales tot eu subsemnatul.

Epistola D-lui Dr. Vescan publicată fără autorizația D-lui Fleșeriu nu s'a adresat cu ocaziunea apostrofării amintite — ce s'a întâmplat în Aprilie 1923 — ci mai înainte în Noemvrie 1922. Dl Gaiția și aici greșește, ca peste tot.

Amintesc numai atât că pentru apostrofarea d-lui părinte am cerut satisfacție pe cale judecătorească și dânsul a fost judecat.

Epistola D-lui Vescan este născută din micile frământări ale prizonierilor. Un prizonier, ce purtare ostilă poate arăta? N'am notat

numele voluntarilor și nici n'am vorbit contra inscrierilor.

N'am fost slugarnic inamicilor nostri; dacă mi-am făcut datorința ca olițer austro-ungar, cum o cerem noi în România dela ofițerii și soldații neromâni, încă nu înseamnă slugărnicie. Ori ofițerii și soldații neromâni, cari își fac datorința lor în țara noastră, sunt trădători de neam?!

Curios, că epistola aceasta este cunoscută din anul 1922 și dl Gaiția cunoscându o totuși ani întregi a beneficiat de ospitalitatea casei mele, de prietenia mea, pe când eu de ospitalitatea casei D Sale nici odată. Deducția ultimă a d-lui Gaiția poate să fie produsul numai unei minți desechilibrate.

Nu știu cu cât e mai bun Român Dl Gaiția, care ca fost ofițer austro-ungar și-a făcut datorința, cași mine, ba ce-i mai mult după pretuarea imperiului român încă vr'o 2—3 ani a purtat haine militare austro-ungare despărțindu-se cu greu de ele, care și azi călătorește des în Ungaria și în public preamărește stările de acolo injurându-le pe cele din țară. Un notar public, contra căruia s'a făcut denunț pentru fas une și jurământ fals, care are mai multe chestii penale, care numai dus de jandarm își îndeplinește datorința publică, care după un act, pe care e notat 140 lei încasează 1200 lei, care are procese civile, că încasează mai mari sume, decât cele notate pe act, pe care nici când nu-l vezi a participa la serbări naționale, care nu se întrece a primi și găzdui trupe de propagandă românească, care nu jertfește prea mult pentru scopuri național-culturale etc. să și pună cenușă pe cap și să tacă.

Dr. S. ARDELEAN

„Oi vei . . .”

Așa strigă Jidanii din Huedin, prin ziarele lor evreo-maghiare. „Cum se poate ca străinii să ne ia bucătura uin gură! . . . Despre ce este vorba? Comisia I Agrară din Huedin în primăvara anului crt. cu hotărîrea Nr. 233/928 a împroprietărit în târgușorul Huedin cu locuri de case, pelângă Maghiari, Jidani, Țigani și câțiva Români din satele dela munte, cari absolut nu aveau în satele lor moșești, de unde să-și primească locuri de case. „Străinii” așa ne numesc Jidanii din Huedin. Cum? Va să zică,

s'a adevărit: „Românul străin în Țara lui” . . . Dece suntem noi străini, jupânilor dela Mai Világ etc. ?!

Noi țărani Români suntem considerați străini în țara noastră și n'avem dreptul să primim locuri de case în Huedin, pentru ce? . . . Știm cu toții că Huedinul a devenit o „pepin. eră jidovească”, însă nu permitem nimănui să ne zică: „Străini”! . . . Nu permitem, fiindcă la înfăptuirea României Mari, numai noi Români am contribuit! Cu ce ați contribuit Dvs.

jupânilor ?!

Apoi dacă în timpurile trecute de tristă memorie am fost siliți să locuim pe vârful stâncilor din Munții Apuseni, unde n'aveam numai atâta loc pe cât să ne clădim micul nostru bordei, iar alimentele să le suim acolo în spate zeci de kilometri dela Huedin, noi Românii azi în România-Mare, n'avem dreptul la o soarte mai omenească ?! Sau n'are drept Românul să se așeze în orașe și'n târgușoare ? Acelea fiind rezervate numai pentru fiii poporului ales, pentru Jidani ?

Iar țaranul Român să rămână și pe mai departe izolat de lume, pe vârful muntilor și al stâncilor, de unde să-i fie imposibil să și deie copiii la școală, meserii etc. ci să rămână tot cum au rămas părinții și strămoșii lui ? Nu ! Suntem și noi oameni și ca atare, avem și noi dreptul la viață ! . . .

Eu cred că dacă Onor. Comisiune agrară din Huedin, a adus hotărîrea de mai sus, a adus-o pe motive bine întemeiate. Numai o Comisie compusă din Români adevărați, care a judecat fără părtinire a putut aduce așa hotărîre.

Noi cei din jurul acestei reviste, îi aducem mulțumirile noastre, și dorim ca bunul Dzeu să-i ajute, ca opera începută să o ducă la bun sfârșit.

Iar în ce privește văicăirile lui „Mai Világ“ și a sūratelor ei ; știm noi că nu vād cu ochi buni așezarea Românilor în Huedin.

Nici nu ne miră ținuta lor, ne miră însă după cum suntem informați, că alături de cei de mai sus, s'au alăturat și . . . paremi se un avocat român. Acesta ca să nu se arate că sprijinește direct pe Jidani, atacă hotărîrea de mai sus spunând că prin această hotărîre : „Au fost favorizați ortodoxi în dauna greco catolicilor“ . . .

Bologa, la 1 August.

IOAN POTRA

Unde se tipăresc ziarele partidului național-liberal și național-țărănesc din Cluj. Denunțăm marului public tristul și rușinosul fapt, că ziarul „Națiunea“, organ al partidului național-liberal se tipărește la Tip. „Cultura“, iar ziarul „Patria“ organ al partidului național-țărănesc, la Tip. „Lapkiadó“ din Cluj, ambele tipografii în proprietate străină și majoritate evreiască.

Iată, Onorate cititor, cum înțeleg partidele politice să fie *naționale*.

Din viața politică a celor orbiți de patimă

Ce rămâne după Alba-Iulia pe seama partidului național-țărănist

I. Discreditarea național-țărăniștilor în fața poporului mințit și împins la cucerirea guvernului prin ocuparea Bucureștilor, în frunte cu faimoșii matadori Dobrescu și Emil Hațieganu, cari pretindeau la Teiuș trenuri pentru Capitală.

II. Complicități adânc vinovate cu aventurieri de peste graniță, urmărind schimbarea ordinii constituționale în paguba țării dar în folosul partidului prezidat de Maniu și inspirat de trădătorul C. Stere.

III. Alianța cu comuniștii, exponenți ai acțiunii revoluționare Jidovești și ai iredentei maghiare pe teritoriul României întregite.

IV. Fireasca îndepărtare de frânele puterii prin atare tactică.

I. C. CĂTUNEANU.

Praf în ochii Moșilor

Organele guvernului liberal trimbetează pretutindeni că ne apropiem de „rezolvirea problemei Moșilor“ pornind dela parada înscenată în comuna Bălcești, fostă Belis, unde s'a sărbătorit, la 5 August 1928, punerea în stăpânire a 12 comune moțești în domeniul absenteistului Ioan Urmanczi.

Avem datoria să lămurim opinia publică asupra faptului, din care liberalii se străduiesc să scoată maximum de reclamă, căutând după expresia locală să „îmbete lumea cu apă rece“.

„Infrățirea Românească“ în nenumărate rânduri a denunțat opiniei publice abuzurile ce s'au comis la aplicarea reformei agrare în cele trei domenii private situate în țara Moșilor : domeniul Jidanului Tischler în regiunea Ciucea, domeniul Gheorghe Banfy cu întreprinderile forestiere „Regatul Mare“ și „Râul Alb“ din regiunea Răchițele, și domeniul absenteistului Urmanczi din regiunea Belis, numit Bălcești.

De astădată ne oprim asupra cazului dela Bălcești. Presa guvernamentală, autoritățile locale administrative și agrare, afirmă că dreptate deplină s'a făcut Moșilor din fostul domeniu Urmanczi ; iar prefectul județului Cluj a făcut următoarea declarație¹ : „Opera de dreptate însă nu este terminată și va veni în curând vremea să ne bucurăm și de împroprietărirea comunelor moțești din moșiile lui Tischler și Banffy“.

Să analizăm în ce constă așa zisa „operă de dreptate“ după aprecierea oficială.

A face dreptate Moșilor, în cadrul reformei agrare, înseamnă a le da maximum de păduri și pășuni.

La Bălcești, unde absenteistul Urmanczi trebuia să fie expropriat în întregime, Moșii au fost puși, după o luptă amarnică de 10 ani, în stăpânirea întregii pășuni ; dar nu au primit nici un copac din cele 8 mii jugere de pădure ce se aflau încă netăvate în momentul fâuririi României mari. Acest codru a fost scutit de expropriere, prin comisia județeană din Cluj fiind președinte judecătorul Decuseară iar la Comitetul agrar fiind președinte Constantin Porcu, în favoarea societății forestiere a Jidanului Groedel, numită „Călațele“, călcându-se în mod flagrant textul legii agrare, codul silvic și procedura civilă. Această scutire ilegală a avut loc după ce consiliul de administrație al Soc. s'a reorganizat sub regimul românesc, compunându-se din următorii membri, politicieni români și Jidani de rassă, cum îi arată registrul de firme dela Cluj vol. II, pag. 163 și vol. XI. 212 :

- Dr. Petru Groza dep. Deva¹.
- Gh. Nedelcu, București.
- Hermei Sertil, Wien.
- Dr. Emil Hațieganu
- Dr. Vasile Popp
- Herman Sensieb
- Kelemen Bernat
- Weisz József
- Zoltán Fényes
- Otto Groedel

Cluj

București

Ilegalitatea scutirii a fost pe larg documentată prin cele două cereri de revizuire către comitetul agrar, una înaintată în numele Statului de inspectorul Bossie, delegat al gu-

¹ Vezi ziarul „Națiunea“ din 8 August 1928.

¹ Membri în comitetul agrar,

vernului, și alta din partea celor două comune moțești Jurcuța de jos și de sus, pe când comuna Beliș (Bălcești) și celelalte cătune interesate n'au cerut revizuirea, fiind ținute în necunoștință de cauză având ca primar un fost jandarm unguresc, Nicolae Trifu, care funcționa ca împiegat la societatea jidovească „Călățele” și astăzi glorifică împroprietărirea Moților la serbătoarea din 5 August.

Scutirea condruului de la Beliș, în întindere de 8000 jugere, s'a operat pe baza unui pretins contract încheiat la 1916 între Urmanczi și societatea „Călățele”. Acest contract nefiind autenticat a fost atacat în procesul de revizuire al Comitetului agrar și declarat în fals.

Deși după procedura civilă trebuia suspendată procedura și trimisă afacerea la parchet, Comitetul agrar, în baza unei simple copii, a declarat contractul de autentic și a scutit de expropriere toată pădurea, lipsind pe Moții lucrători de lemn, de ultimul copac.

Vine a doua ilegalitate și anume: deși contractul recunoscut „autentic”, prevedea durata tăierii numai până la 1931, având un caracter cu totul vremelnic (aleatoriu) și deci nu putea forma baza unei industrii permanente, totuși a fost scutită pădurea de expropriere ca posedând o industrie permanente, aplicându-se prin abuz articolul 36 din legea agrară, în favoarea societății *Călățele*.

Pentru ca ilegalitatea să fie dusă până la capăt, s'au călcat și dispozițiile „contractului” privitoare la replantare și textul codului silvic, așa încât nu s'a făcut nici replantație în locurile unde s'au executat tăieri rase în întindere de peste 6000 jugere, continuându-se sub

liberali, care se laudă cu grija intereselor Moților, acelaș sistem de devastare barbară ca și sub Unguri, când din acelaș masiv păduros se devastase anterior 26.000 jugere.

Vine a treia ilegalitate, și anume: deși Urmanczi este absenteist (astăzi optant) și deci trebuia expropriat în întregime, i s'a mai lăsat și castelul din Beliș cu 55 de jugere împrejur.

Toate aceste ilegalități, cari au fost duse ca plângeri amare până la Tron și Guvern, nu au fost cercetate de Comisia compusă din ministrii Cipăianu, Lapedatu, Tătărescu instituită ad hoc de marele Ion I. C. Brătinnu; n'au fost cercetate nici de delegația numită de acești Miniștri și, trecându-se peste dreptul Moților la pădurile din masivul Urmanczi, s'a organizat sărbătorirea împroprietării cu pășuni, ca un simulacru de împroprietărire dreaptă și deplină, fără ca Moții să fi primit pădurea, din care și-ar putea asigura viața de toate zilele.

Urmându-se acest sistem și la domeniile private Tischler și Banffy, cum a făgăduit prefectul de Cluj la Bălcești, guvernării nu fac altceva decât, sporind nemulțumirea, aruncă *crat în ochii Moților*.

Față de acest început de mescchină intervertire a cuvântului lui Ion I. C. Brătianu, îmi iau libertatea să întreb pe dl. Amos Frâncu, care s'a ales senator spre a contribui să se facă drepte Moților, încrezător în promisiunea marelui dispărut, îl întreb: nu crede Domnia Sa că ar trebui înfierat în Senat bluff-ul dela Bălcești?

Ori crede Dsa, că înainte de a se pronunța în Parlament, trebuie să se audă glasul Moților în congresul ce se pregătește?

I. C. CĂTUNEANU

INFORMAȚIUNI

Lepădați-vă de Satana! Oricât ar destăinați puțințele ziare, cu suflet românesc, ticăloșiile național-tărăniste săvârșite contra intereselor țării, nu ne putem opri de a fixa la stâlpul infamiei pe fruntașii acestui partid, reamintind opiniei publice pe Jidanii cu cari s'au întovărășit spre a schimba ordinea constituțională și a zădărnici împrumutul. Acești Jidani, ascunși sub nume furate, se numesc:

Moritz Leibovici (contele Barbu Ionescu !)

Kira Kirschen (contele de Bellagio !)

un *Berger* (zis Bergery pe franțuzește).

Iată domnilor preoți, învățători, fruntași ai satelor din această parte a țării, în cine v'ați pus încrederea: în partidul zis național-tărănist întovărășit cu Jidanii, cari au fost, sunt și vor fi dușmanii neîmpăcați ai neamului românesc.

Oameni buni, revizuiți-vă conștiința și lepădați-vă de partidul fățarnic național-tărănist !

Iuliu Karsai, profesorul venerabil dela Gimnaziul Angelescu din Cluj și membru devotat al L. A. N.

C., a încetat din viață, în ziua de 5 August a. c., la vârsta de 65 ani.

Transmitem prin aceasta îndurătoare familiei sincerele noastre condolențe, plecându-ne smeriți în fața mormântului fostului nostru camarad, și cerând ca Domnul să-l odihnească în pace și să-l aibă sub paza sa.

Congresul depozitarilor de ziare din România, s'a ținut **Duminecă 5 August a. c.**, tocmai în sala administrației ziarelor „Adevărul” și „Dimineața”. Din acest fapt putem conchide sub a cui patronagiu stau vânzătorii ziarelor din România; și-apoi cine formează majoritatea covârșitoare a breslei care poate să distrugă cutare sau cutare organ de presă. ne-o relatează faptul că la acel congres, dintre cei 26 membri prezenți au vorbit: Adler Luis, Edelstein Sami, Leonescu-Goldner, Rahmut Solomon și Bălineanu, ceea ce menționează unele ziare, fără însă să observe că: e vai de capul nostru. Meditați onorați cetitori și Vă întrebați: unde-o să ajungem?

Cine ne otrăvește viața și calcă legile statului român. Cuium în „Universul” din 9 Martie 1928 următoarea listă de Jidani, condamnați pentru falsificare de băuturi:

Comisia permanentă a represiunii fraudelor în prepararea băuturilor alcoolice în ședințele dela 2 și 3 Martie a dat următoarele amenzi fabricanților mai jos notați din Iași, dovediți că au falsificat vinuri și alte băuturi: Samuel Solomon 100.000 lei și ridicarea brevetului; Leiba Marcu, 25.000 lei; Lupu Aberman 25.000 lei, Strul Leizerovici 50.000 lei, Leibu Kleid 80.000, Solomon Solomon 30.000 lei Solomon Waldman 10.000 lei, Iancu Kelner 25.000 lei, Moise Kaufman 30.000 lei și Societatea Rado Maslischki din Basarabia 25.000 lei.

Ministerul de agric. și parte civilă.

De-atunci până acum, te rog află, Onorate cititor, că lista Jidanilor otrăvitori ai sănătății noastre prin alcool, s'a 'nmulțit considerabil, după cum se poate stabili din datele mai noi ale Comisiunii permanente a represiunii fraudelor în prepararea beuturilor alcoolice.

Pentru abonații noștri. Rugăm pe domni abonați ai Revistei noastre, ca în scrisorile ce ni le trimit în legătură cu Administrația Revistei, să menționeze numărul abonamentului (ce se găsește tipărit pe fișa cu adresa. *Administr. Revistei*).